

Budai Központi Kerületi Bíróság

1021 Budapest, Budakeszi út 51/B.

I.f. ügyszám: 18.P.I.21520/2016.

Tisztelt Bíróság!

A [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] indítványozó képviselőként a mellékelt alkotmányjogi panaszt terjeszttem elő az Abtv. 53. § (2) és (3) bekezdése, továbbá az Alkotmánybíróság 1001/2013. (II.27.) AB Tű. határozatának 28. § (1) bekezdése alapján.

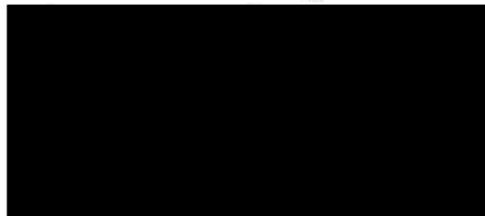
Az alkotmányjogi panaszt elektronikus úton is megküldtem, melynek tartalma megegyezik az írásban előterjesztett alkotmányjogi panasszal.

Budapest, 2018. november 6.

Tisztelettel:

indítványozó
képv.

DR. PIGLER CSABA ügyvéd

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A [REDACTED] indítványozónak az ide I/1 alatt csatolt meghatalmazással igazolt képviselőjében, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (az „Abtv.”) 27. §-a alapján

alkotmányjogi panaszt

terjeszték elő a Kúria 2018. június 27-én kelt és 2018. szeptember 7-én kézhez vett, ide I/2 alatt csatolt Pfv.III.21.726/2017/4. sz.-ú ítéletével (a „Kúria Ítélete”), a Fővárosi Törvényszék ide I/3 alatt csatolt ítéletével (a „II.f.-ú Ítélet”), valamint a Budai Központi Kerületi Bíróság ide I/4 alatt csatolt ítéletével (az „I.f.-ú Ítélet”) szemben, és indítványozom, hogy az Alkotmánybíróság a Kúria Ítéletét, a II.f.-ú ítéletet, valamint az I.f.-ú ítéletet mint alaptörvény-elleneseket – az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pontja és az Abtv. 43. § (1) és (4) bekezdése alapján – semmisítse meg.

Tartalom

I. Az indítvány befogadhatósága	2
II. Tények	2
III. Az ítéletek a kirendelt szakértők felelőtlenségét mondták ki	4
IV. Az ítéletek sértik az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését	6
IV.1. A kirendelt szakértők felelőtlenségének nincs jogszabályi alapja	6
IV.2. A bíróságok figyelmen kívül hagyták az Igazságügyi Szakértő felelősségére vonatkozó jogszabályt és saját jogot alkottak.....	7
IV.3. A kirendelt szakértők felelőtlensége nem fér össze a bírósághoz fordulás jogával	9
IV.4. A kirendelt szakértők felelőtlenségének az európai jogrendszerekben nincs hagyománya	12

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	
Érkezett: 2018 NOV 14.	
Példány:	Kezei iroda:
Melléklet:	db

I. Az indítvány befogadhatósága

1. Az Abtv. 27. §-a megköveteli az indítványozó érintettségét, a jogorvoslati lehetőségének hiányát és az Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét.
2. Az indítványozó a Kúria Ítéletével elbírált polgári per felperese, és nincs jogorvoslati lehetősége a Kúria Ítéletével szemben.
3. A Kúria Ítélete sérti az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint az Alaptörvény 28. cikkét, C) cikk (1) bekezdését és R) cikk (2) bekezdését, mivel alaptörvény-ellenes jogértelmezéssel jogot alkotott, megállapította a kirendelt szakértő felelőtlenségét, és ezáltal elzárta az indítványozót attól, hogy a kirendelt szakértő gondossági kötelemének megsértéséből fakadó kárával szemben hatékony bírói jogvédelemben részesüljön, a perbe vitt jogairól a bíróság érdemben döntsön.
4. Az Abtv. 29. §-a rögzíti, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be”. [kiemelés tőlem]
5. Mindkét vagylagos feltétel teljesül a jelen alkotmányjogi panasz tekintetében.
6. Érdemben befolyásolta a bíróságok döntését és a per kimenetelét, hogy a bíróságok jogszabályi alap nélkül mellőzték a kirendelt szakértő eljárásának érdemi vizsgálatát.
7. Emellett alkotmányjogi jelentőséggel bír, hogy Magyarországon a kirendelt szakértő a tevékenységével összefüggésben mentes-e a polgári felelősség alól, különös tekintettel arra, hogy sem a közigazgatási hatóságok, sem az állam, sem a bíróságok, sem az ügyészek, sem a közjegyzők, sem a végrehajtók, sem az ügyvédek nem élveznek polgári jogi felelőtlenséget.
8. Az Abtv. 30. §-ával összhangban a jelen alkotmányjogi panaszt a Kúria Ítéletének kézhezvételét követő 60 napon belül terjesztem elő.
9. Az Abtv. 31. § (2) bekezdése kapcsán rögzítem, hogy a Kúria Ítéletének Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság még nem döntött.
10. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja szerint az alkotmányjogi panaszom az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik.
11. A kifejtettek alapján az alkotmányjogi panaszom alkalmas arra, hogy azt az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II.27.) Tü. határozat 30. § (1) bekezdése alapján befogadja.

II. Tények

12. 2006. január 23-án az indítványozó vállalkozási szerződést (a „Vállalkozási Szerződés”) kötött a [REDACTED] (a [REDACTED] melynek tárgya a [REDACTED] – [REDACTED] k kivitelezése volt. Az indítványozói ajánlat és végül a Vállalkozási Szerződésben a felek által kölcsönösen elfogadott szolgáltatások meghatározása alapjául a [REDACTED] által rendelkezésre bocsátott ún. tender tervek szolgáltak.

13. A tender tervekhez és a Vállalkozási Szerződésben foglaltakhoz képest a [REDACTED] a Vállalkozási Szerződés aláírását követően gyakorlatilag teljes mértékben újratervezte, egyoldalúan megváltoztatta.
14. 2008. október 29-én a Vállalkozási Szerződés teljesítését irányító mérnök az indítványozót általánosságban tájékoztatta arról, hogy a [REDACTED] módosul több elem elhelyezése, ezért szükségesek bizonyos módosítások az ún. [REDACTED]. A tájékoztatás műszaki parametereket nem tartalmazott, az indítványozó az aktuális kiviteli terveket sem kapta meg. A módosítások jelentős változásokat jelentettek a kivitelezési ütemtervben és a módszerben is, melyek az indítványozó teljesítésére érdemben kihatottak.
15. Ezen és további módosítások kapcsán keletkezett elszámolással kapcsolatosan az indítványozó és a [REDACTED]nt alperes közt választottbírósi eljárás volt folyamatban a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Állandó Választottbírósi tanácsán, mely során a választottbírói tanács a 2014. június 16-án hozott, a perben F/4 alatt csatolt végzésével szakértői bizonyítás lefolytatására kérte fel [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] igazságügyi szakértőt (az „Igazságügyi Szakértő”).
16. Az Igazságügyi Szakértő a 2014. november 18-án kelt, a perben F/5 alatt csatolt szakértői véleményében (a „Szakvélemény”) vont le következtetéseket, melyek sok esetben teljes mértékben figyelmen kívül hagyták a mértékadó szakmai elvárásokat, több kérdésre az Igazságügyi Szakértő nem adott választ, így szakmai és jogi szempontból kifogásolható és hibás szakvéleményt készített, amely hibás és téves szakvéleményre alapította később a választottbírósi eljárás perben F/6 alatt csatolt ítéletét.
17. 2015. november 13-án érkezett keresetlevelével az indítványozó kérte az I.f.-ú bíróságot, hogy kötelezze az Igazságügyi Szakértőt 6.728.000,- forint tőke és annak kamatai megfizetésére. Az indítványozó az Igazságügyi Szakértő 6.728.000,- forint tőkeösszegben való marasztalását azon az alapon kérte, hogy az Igazságügyi Szakértő ilyen összegű díjigényt nyújtott be az alkalmatlan szakértői eljárásáért, melyet az indítványozónak meg is kellett fizetnie a részére.
18. 2016. november 8-án kelt ítéletével az I.f.-ú bíróság elutasította az indítványozó keresetét, hivatkozva a kártérítési igény tekintetében annak időelőtti ségére, a választottbírósi ítélet kötőerejére, az okozatosság hiányára, valamint arra, hogy a szakértőt nem terheli eredménykötelelem. Megállapította, hogy „a szakvélemény érdemi vizsgálata jelen perben nem folytatható le, így a szakkérdések vizsgálata nem fogantatosítható”.
19. 2016. december 16-án kelt fellebbezésével az indítványozó kérte a II.f.-ú bíróságot elsődlegesen az I.f.-ú ítélet megváltoztatására, másodlagosan az I.f.-ú ítélet hatályon kívül helyezésére, harmadlagosan pedig az Igazságügyi Szakértőnek megítélt perköltség leszállítására.
20. 2017. április 4-i ítéletével a II.f.-ú bíróság hatályában fenntartotta az I.f.-ú ítéletet, egyetértve annak indokaival is², melyek közül a kártérítési igény tekintetében az okozatosság hiányát külön is kiemelte.

¹ A [REDACTED] előrehaladását segíti elő, mikor a h [REDACTED]

szakértői véleményét, melynek 3-4 oldala a nyomókeretről részletes leírást ad.

² „Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetést vont le. Döntése indokaival is egyetértett a másodfokú bíróság, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a

21. 2017. július 3-án kelt felülvizsgálati kérelmével az indítványozó elsődlegesen kérte a Kúriát a II.f.-ú Ítélet és az I.f.-ú Ítélet hatályon kívül helyezésére, és helyettük az indítványozó keresetének helyt adó ítélet meghozatalára, másodlagosan pedig a II.f.-ú Ítélet és az I.f.-ú Ítélet hatályon kívül helyezésére, továbbá az I.f.-ú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezésére. Az indítványozó a jogsértések körében nyilatkozott különösen arra nézve, hogy
- (i) a II.f.-ú Ítélet indokolása alaptalanul állapította meg az Igazságügyi Szakértő jogellenes magatartásának hiányát: az I.f.-ú bíróság ilyen megállapítást nem tett, és kifejezetten rögzítette, hogy érdemben nem vizsgálta az indítványozó által e körben előadott tényeket;
  - (ii) a II.f.-ú Ítélet kiüresítette az igazságügyi szakértők gondossági kötelemét;
  - (iii) az I.f.-ú Ítélet és II.f.-ú Ítélet úgy állapította meg, hogy a per tárgya ítélt dolog, hogy sem félazonosság, sem jogazonosság, sem tényazonosság nem állt fent a választottbírósági eljárással;
  - (iv) a II.f.-ú Ítélet indokolása az ok-okozatosság körében hiányos: a fellebbezésben foglaltak figyelembevétel nélkül csak megismételte az I.f.-ú Ítélet indokolását;
  - (v) jogszabálysértő az ok-okozatosság hiányának megállapítása: az ok-okozatosság a perbeli bizonyítékokra tekintettel fennáll, jogszabályi alap nélkül állapította meg a II.f.-ú bíróság az ok-okozatosság hiányát.
22. A Kúria 2018. június 27-én kelt ítélete, a Kúria Ítélete a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, és az indítványozó fent bemutatott felülvizsgálati érveit – jogszabályi hivatkozás nélkül – az alábbiakkal utasította el:
- „Helyesen jártak el a bíróságok akkor is, amikor az alperes szerződésen kívüli kártérítési felelősségének hiányára következtettek. Az alperes által előterjesztett szakértői véleményt a Választottbíróság aggálymentesnek találta, ítélezése alapjául elfogadta. Annak megítélése, hogy egy peres eljárásban előterjesztett igazságügyi szakértői vélemény a kirendelésben foglalt, illetőleg a szakértői tevékenységre irányadó jogszabályokban előírt követelményeknek megfelel-e, az érdemi döntés meghozatalánál felhasználható-e, kizárólag az adott perben eljáró bíróság, illetve ennek érdemi határozatával szemben benyújtott jogorvoslati kérelmet elbíráló bíróság feladata. A perben érintett fél a szakértői vélemény helyességét az adott eljárásban vonhatja kétségbe, és ennek megalapozottsága tekintetében is az adott perben eljáró fórum, illetve jogorvoslati fóruma foglalhatnak állást. Helyesen fejtették ki az eljáró bíróságok, hogy más perben a szakértői vélemény megalapozottsága nem vizsgálható. A jogerős ítélet nem sérti az e felülvizsgálati indokkal kapcsolatban felhívott jogszabályokat sem.”*
- [a Kúria Ítéletének [16] bekezdése]

III. Az ítéletek a kirendelt szakértők felelőtlenségét mondták ki

23. A Kúria Ítélete a fenti idézett [16] bekezdésben kimondta a kirendelt szakértők felelőtlenségét: a kirendelt szakértő eljárását (magatartását) kizárólag az adott bíróság és jogorvoslati fóruma minősítheti, és az nem képezheti külön polgári per tárgyát.
24. A Kúria Ítéletével alapvetően megegyezett az I.f.-ú Ítélet és a II.f.-ú Ítélet indokolása³: az Igazságügyi Szakértő tevékenységét a választottbíróság minősítette és a

Pp. 254. § (3) bekezdésére is figyelemmel a Pp. 253. § (2) bekezdésének első fordulata alapján – helyes indokaira visszautalva – helybenhagyta.” [II.f.-ú ítélet 4. o. 6. bek.; kiemelés tőlem]

³ „A bíróság osztotta ugyanakkor az alperesnek azon jogi álláspontját is, hogy az esetleges jogellenes alperesi magatartás sem áll okozati összefüggésben a felperest esetlegesen ért kárral. A bíróság az okozati összefüggés hiányát állapította meg arra figyelemmel, hogy a szakértői díj

választottbíróság kötelezte az indítványozót a szakértő díjának viselésére, így az igazságügyi Szakértő eljárása egy polgári perben nem vizsgálható érdemben.

25. Tekintettel arra, hogy annak a pernek nem tárgya a szakértő polgári jogi felelőssége, melyben kirendelték, levonható, hogy a kirendelt szakértők az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletek szerint nem viselnek polgári jogi felelősséget a tevékenységükért.
26. A polgári jogi felelősség kirendelt szakértőkkel szembeni érvényesítésétől úgy zárták el az indítványozót, hogy abban a perben, melyben a szakértőt kirendelték, a bíróság nemcsak a szakértő polgári jogi felelősségéről nem döntött, de arról sem, hogy a szakértő jogszerűen járt-e el, eleget tett-e a gondossági kötelemnek, így különösen az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény (a „Szaktv.”) 1. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltaknak.⁴
27. Mind a választottbírósági eljárásokban, mind a rendes bíróság előtti perekben a bíróságok azért rendelnek ki szakértőt, mert az eljárásban jelentős tényt enélkül nem tudnak megítélni.⁵ A bizonyítás tárgya nem az, hogy a kirendelt szakértő hogyan járt el, hanem hogy az adott ügyben a perbeli tényt miként kell megítélni. A szakértői véleményt vagy véleményeket a bíróságok a többi bizonyítékkal együtt a maguk összességében mérlegelik és értékelik, majd az ügyet a meggyőződésük szerint bírálják el.⁶

---

megfizetésére a választottbíróság kötelezte jelen per felperesét. A szakértői díj megfizetése tehát nem a szakértő magatartásával vagy munkájának szakmai minőségével volt összefüggésben, hanem a választottbíróság érdemi döntésével. [I.f.-ú Ítélet 5. o. 2. bek.]

„A felperes vagyonának e csökkenését azonban nem a szakértő okozta, hiszen az nem a szakértő tevékenységének eredményeként állt elő, hanem annak megfizetésére a választottbíróság ítélettel kötelezte a jelen per felperesét, amint azt az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg. Helytálló volt az elsőfokú bíróságnak az a következtetése is, hogy a szakértői díj megfizetése ennél fogva nem a szakértő magatartásával vagy munkájának szakmai minőségével volt összefüggésben, hanem a választottbíróság érdemi döntésével, amelynek folytán a kártérítés szükségképpen eleme, az okozati összefüggés nem áll fenn.” [II.f.-ú Ítélet 5-6. o.]

⁴ Szaktv. 1. § „(1) Az igazságügyi szakértő feladata, hogy a bíróság, a közjegyző, az ügyészség, a rendőrség és a jogszabályban meghatározott más hatóság (a továbbiakban együtt: hatóság) kirendelése, vagy megbízás alapján, a tudomány és a műszaki fejlődés eredményeinek felhasználásával készített szakvéleménnyel segítse a tényállás megállapítását, a szakkérdés eldöntését.

(2) Az igazságügyi szakértő a tevékenységét e törvény és más jogszabályok rendelkezései, valamint a tevékenységére irányadó szakmai szabályok megtartásával, legjobb tudása szerint köteles végezni.” [kiemelések tőlem]

⁵ Régi Vbt. 36. § (1) „A felek eltérő megállapodása hiányában - ha a választottbírósági eljárásban jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a választottbíróság nem rendelkezik - a választottbíróság

a) egy vagy több szakértőt rendelhet ki, hogy adjon véleményt a választottbíróság által meghatározott kérdésekben;

b) bármelyik féltől megkívánhatja, hogy a szakértőnek felvilágosítást adjon vagy mutasson be, illetve tegyen hozzáférhetővé bármely, a tárgyhoz tartozó okiratot vagy tárgyat, hogy azt a szakértő megsejmelhesse.” [kiemelés tőlem]

Régi Pp. 177. § (1) „Ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki. Rendszerint egy szakértőt kell alkalmazni, több szakértőt csak különböző szakkérdések felmerülése esetében lehet kirendelni.” [kiemelés tőlem]

⁶ Régi Vbt. 28. § „A felek a választottbíróság által követendő eljárás szabályaiban - e törvény keretei között - szabadon állapodhatnak meg, ideértve valamely állandó választottbíróság eljárási

28. A kirendelt szakértőre és az általa szolgáltatott bizonyítékokra vonatkozó eljárásjogi szabályok nem zárják ki azt, hogy egy másik pernek a kirendelt szakértő magatartása legyen a tárgya, ugyanis a bíróságok nem az általuk kirendelt szakértő eljárásának jogszerűségére folytatnak bizonyítási eljárást, hanem egy perbeli tényre, mellyel kapcsolatban a szakértő igénybevétele csak egy a számos lehetséges bizonyítási eszköz közül.
29. Az indítványozó által az Igazságügyi Szakértő ellen indított pernek hangsúlyozottan nem volt tárgya, hogy mennyiben hatott ki a szakértő jogsértése a választottbírói ítéletre, és más lett volna-e ez az ítélet, ha a kirendelt szakértő jogszerűen jár el.
30. Ugyanakkor az indítványozónak jelentős összeget, 6.728.000,- Ft-ot kellett megfizetnie szakértői díjként olyan szakértői eljárásért, mely álláspontja szerint nem felelt meg a szakértői eljárásra vonatkozó jogszabályi követelményeknek. A szakértői díjigény körében, ahogyan azt az I.f.-ű ítélet tényként megállapította, a választottbírói ítélet nem azt vizsgálta, hogy a szakértő eljárása jogsértő volt-e, csupán annyit mérlegelt, hogy a díjigény arányos-e az elvégzett munka mennyiségével:
„A szakértő óradíját az elvégzett tevékenység arányában jogosult érvényesíteni és amennyiben a bíróság az elvégzett munkával arányban álló munkadíjigényt megalapozottnak találja, úgy a szakértő a díjra jogosulttá válik.” [I.f.-ű ítélet 5. o. 4. bek.]
31. Az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletek – a szakértő anyagi jogi felelőssége szempontjából irreleváns eljárásjogi megállapítások mentén – elzárták az indítványozót attól, hogy bíróság előtt bizonyíthassa a szakértő jogsértő eljárását, és így attól, hogy polgári jogi igényt érvényesíthessen az Igazságügyi Szakértővel szemben.

IV. Az ítéletek sértik az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését

IV.1. A kirendelt szakértők felelőtlenségének nincs jogszabályi alapja

32. Az Alkotmánybíróság már a 60/1994. (XII.24.) AB határozatban definiálta, hogy a felelőtlenség jogintézménye *„...azt jelenti, hogy meghatározott közhivatalt betöltőket a feladataik zavartalan, befolyásmentes ellátásához fűződő állami érdek miatt működésükért egyáltalán nem, vagy csak igen korlátozottan lehet felelősségre vonni”*.¹

szabályzatának kikötését is. Megállapodás hiányában a választottbírói ítélet az eljárási szabályokat - e törvény keretei között - belátása szerint határozza meg.”

MKIK Eljárási szabályzat 35. § *„(1) A fél köteles bizonyítani azokat a körülményeket, amelyekre követelése vagy védekezése megalapozásul hivatkozik. Az eljáró tanács felszólíthatja a felet további bizonyítékok betérjesztésére, elrendelheti szakértői vélemény beszerzését, bekérheti bizonyítékokat harmadik személyektől és elrendelheti tanúk kihallgatását.*
 [...]

(4) A bizonyítás módját az eljáró tanács állapítja meg. A választottbírók belső meggyőződésük szerint mérlegelik a bizonyítékokat.” [kiemelés tőlem]

Régi Pp. 206. § (1) *„A bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.”*

BDT2015.3421. *„I. A perben beszerzett szakértői vélemények egyenrangúak, értékelésükre a bizonyítékok mérlegelése során van lehetőség.”*

¹ 60/1994. (XII.24.) AB határozat Indokolás IV. fejezet 6. pont

33. A 60/1994. (XII.24.) AB határozat emellett rögzítette, hogy az Alkotmányon kívül más jogszabályok tartalmazhatnak felelőtlenségi szabályokat.²
34. Az Alkotmánybíróság gyakorlata a mai napig nem változott: a 3093/2018. (III. 26.) AB határozat is a jogalkotó szerepét hangsúlyozza a felelőtlenség jogintézményével kapcsolatban.³
35. A jogalkotó nem fogadott el olyan jogszabályt, mely kimondaná a kirendelt szakértők polgári jogi felelőtlenségét, sőt éppen ellenkezőleg: a perben alkalmazandó Szaktv. 1. § (1) és (2) bekezdései olyan gondossági kötelmet róttak a szakértőkre, mely értelmét veszti, ha nem kényszeríthető ki.

IV.2. A bíróságok figyelmen kívül hagyták az Igazságügyi Szakértő felelősségére vonatkozó jogszabályt és saját jogot alkottak

36. A bíróságoknak figyelemmel kell lenniük arra, hogy az alperes felelősségére milyen jogszabály vonatkozik, attól nem oldhatják el magukat:
„A jelen ügyben eljáró törvényszék az ügyet az alkalmazandó és hatályos jogszabályi rendelkezések [a Vtv. 75/A. §-a és Ptk. 6:563. § (1) bekezdése] figyelmen kívül hagyásával, az azzal ellentétes, korábbi jogszabályi rendelkezésekre [a Vtv. 75. § (3)

² „A Törvény 5. § (6) bekezdése értelmében a bizottság tagja nem vonható felelősségre bíróság előtt a megbízatása gyakorlása során közölt tény vagy adat miatt.

Ez a rendelkezés a bizottság tagját megillető mentelmi jog része. Az Alkotmány és más jogszabályok is ismerik az ún. „felelőtlenség” intézményét, ami azt jelenti, hogy meghatározott közhivatalú betöltőket a feladataik zavartalan, befolyásmentes ellátásához fűződő állami érdek miatt működésükért egyáltalán nem, vagy csak igen korlátozottan lehet felelősségre vonni. Ilyen tartalmú pl. az országgyűlési képviselők mentelmi joga (Alkotmány 20. §), a köztársasági elnök eljárásjogi korlátozott felelőssége (Alkotmány 31/A. §). Az Alkotmányon kívül más jogszabályok is tartalmazhatnak felelőtlenségi szabályokat. Az Abtv. 14. §-a szerint pl. az alkotmánybíró sem vonható felelősségre a hivatása teljesítése során kifejtett véleménye és szavazása miatt.

Ezek a szabályok az adott hivatalú betöltő személy felelősségre vonását bizonyos körben kizárják, illetőleg megfelelő eljárási feltételekhez kötik. Nem lehet alkotmányellenesnek tekinteni, hogy a Törvény a bizottság tagjaként való működést olyannak tartja, amely mentelmi jog létesítősőt indokolja, a bírósághoz való alapvető joggal ez kapcsolatba sem hozható.”

[60/1994. (XII.24.) AB határozat indokolásának IV. fejezet 6. pontja; kiemelés tőlem]

³ „[51] Az Alkotmánybíróság több határozatában kiemelte, hogy az Országgyűlés széles döntési szabadsággal rendelkezik a választási rendszer megválasztása és a választási eljárás szabályainak megállapítása során. A jogalkotó ezért szabadon határozza meg a jelöltállítás, a szavazás és a mandátumszerzés rendjét [63/B/1995. AB határozat, ABH 1996, 509, 513.; 39/2002. (IX. 25.) AB határozat, ABH 2002, 273, 279.] Az Alkotmánybíróság ilyen kérdésnek tekinti azt is, hogy a jogalkotó a képviselőjelöltek számára mentelmi jogot biztosít [7/1997. (II. 28.) AB határozat, ABH 1997, 72, 76.]

[52] Az országgyűlési választáson a képviselőjelöltet megillető mentelmi jog a passzív választójog gyakorlásának garanciái körébe tartozik. A fentiekben hivatkozott alkotmánybírósági gyakorlat alapján az Alkotmánybíróság e szabályozási kérdéssel összefüggésben is hangsúlyozza, hogy a választójog gyakorlásának módjára, rendjére és garanciáira vonatkozó szabályok megállapítása - az Alaptörvény keretei között - a jogalkotó mérlegelési jogkörébe tartozik. A jogalkotó mérlegelési jogkörében ezért meghatározhat olyan garanciális szabályokat, amelyek az országgyűlési választáson jelöltként nyilvántartásba vett személyeket védik. Ennek módja lehet, hogy a mentelmi jogot a képviselőjelöltek vonatkozásában is biztosítja, és ezáltal a jelöltként nyilvántartásba vett személyt a mentelmi jog védelmi hatálya alá helyezi.

[53] Az adott esetben megállapítható, hogy a jogalkotó a képviselőjelöltek vonatkozásában a mentelmi jog szabályozásával egy, a választójog gyakorlását segítő, e jog vonatkozásában garanciális rendelkezésnek minősülő szabályt határozott meg.”

[3093/2018. (III. 26.) AB határozat]

bekezdésére és a Ptk. 346. § (3) bekezdésére] alapuló bírói gyakorlatra tekintettel bírálta el.

A bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel."

[20/2017. (VII.18.) AB határozat [22]-[23] bekezdések; kiemelés tőlem]

37. Azzal, hogy a tárgyi ügyben eljáró bíróságok a Szaktv. 1. § (1) és (2) bekezdéseiben meghatározott gondossági kötelelem teljesítését érdemben nem vizsgálták, megfosztották az indítványozót attól, hogy az Igazságügyi Szakértő kötelezettségzegésével szemben hatékony jogvédelemben részesüljön, a bíróság a perbe vitt jogáról (igényéről) érdemben döntsön:

„Mindezek alapján az ügyben született bírósági döntések azon megállapítása, amely a Kftv. 23. § (3) bekezdése és a Főv. Kgy. rendelet 43. § (1) bekezdése szerinti, az indítványozó számára reálisan nem hozzáférhető panasztételi lehetőséget tekintette a régi Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti »a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségnek«; továbbá emiatt az indítványozó kártérítés iránti igénye további, tartalmi, a kárfelelősség egyéb feltételeire is kiterjedő elbírálásának a mellőzése sértette az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, ezen belül a hatékony bírói jogvédelem követelményét, és azt az alkotmányos igényt, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthesse.»

[3081/2015. (V.8.) AB határozat [60] bekezdés; kiemelés tőlem]

38. A jogszabályok értelmezésekor a bíróságoknak figyelemmel kell lenniük az Alaptörvény R) cikkének (2) bekezdésére – miszerint „[a]z Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek” –, továbbá az Alaptörvény 28. cikkére – miszerint „[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”
39. Az indítványozó által indított perben az eljáró bíróságok mellőzték az Igazságügyi Szakértő eljárásának vizsgálatát, így az ítéletekből az következik, hogy a kirendelt szakértőket nem kötelezik a Szaktv. 1. § (1) és (2) bekezdései.
40. A Kúria Ítélete [16] bekezdésének nincs jogszabályi alapja, így az jogalkotásnak minősül, és ellentétben áll az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésével összhangban a 2/2016. (II.8.) AB határozattal.¹⁰
41. Az I.f.-ű Ítélet és a II.f.-ű Ítélet az okozatosság hiányára hivatkozva mellőzte az Igazságügyi Szakértőnek a perbeli magatartása jogellenességének érdemi vizsgálatát. Az okozatosság hiányát ugyanakkor egyik Ítélet sem indokolta: nem tartalmazzák, hogy

¹⁰ „[47] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a KJE meghozatalakor a Kúria túllépte a jogegység biztosítására vonatkozó alaptörvényi felhatalmazás kereteit és elvonta a törvényhozói hatalmi ág jogkörét, ami az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésének sérelmét eredményezte.”

[2/2016. (II.8.) AB határozat]

az okozatosságra vonatkozó jogszabályi rendelkezést, a Ptk. 6:521. §-át¹¹ alkalmazták volna, és ha igen, az abban foglalt előreláthatósági követelmény miatt nem teljesült az Igazságügyi Szakértő esetében. A II.f.-ú ítélet indokolásának hiányossága különösen szembeszökő, mivel az indítványozó fellebbezése részletesen bemutatta a kirendelt szakértő károkozásának előreláthatóságát.¹²

42. Az I.f.-ú és II.f.-ú ítéletek alaptörvény-ellenességét megalapozza az indokolás hiányossága: a jogértelmezés általános szabályai szerint a Ptk. 6:521. §-a nem zárja ki, hogy egy polgári pernek tárgya legyen a kirendelt szakértő eljárásának jogszerűsége, vagyis érdemben vizsgálni lehessen, hogy a kirendelt szakértő jogellenesen járt el, és az ebből fakadó károkozást előre láthatta:

„A [7/2013. (III.1.) AB határozatban] foglaltak szerint: »[...] az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. [...] Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. [...]«”
[3007/2016. (I.25.) AB határozat [23] bekezdés]

„Jelen esetben tehát az ítéletekben felhívott jogszabályokból – illetve ezáltal az ítéleti indokolásból – a jogértelmezés általános szabályainak megtartása mellett nem következnek az indítványozót marasztaló bírói döntések, így azok – az Abh. idézett megállapítására is tekintettel – sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből levezetett indokolási kötelezettséget.”
[3007/2016. (I.25.) AB határozat [29] bekezdés; kiemelés tőlem]

IV.3. A kirendelt szakértők felelőtlensége nem fér össze a bírósághoz fordulás jogával

43. Ha a jogalkotó alkotott is volna olyan szabályt, amely kimondaná a kirendelt szakértők felelőtlenségét, akkor is alkotmányossági vizsgálat tárgyát kellene képeznie annak, hogy az érvényre juttatja-e az alkotmányossági követelményeket.¹³

¹¹ Ptk. 6:521. § [Előreláthatóság]

„Nem állapítható meg az okozati összefüggés azzal a kárral kapcsolatban, amelyet a károkozó nem látott előre és nem is kellett előre látnia.”

¹² Az indítványozó a fellebbezésének III. fejezetében és a felfülvizsgálati kérelmének III.5. és III.6. alfejezeteiben részletesen kifejtette, hogy amennyiben a kirendelt szakértő hibás és hiányos szakvéleményt terjeszt elő, melynek hibáit és hiányait a bíróság nem ismeri fel, majd a kirendelt szakértő díjigényét terjeszt elő, úgy előre látható, hogy a bíróság – az eljárásjognak megfelelően – a díjat a pervesztés félre fogja terhelni, vagyis kára keletkezik.

¹³ „[53] Az adott esetben megállapítható, hogy a jogalkotó a képviselőjelöltek vonatkozásában a mentelmi jog szabályozásával egy, a választójog gyakorlását segítő, e jog vonatkozásában garanciális rendelkezésnek minősülő szabályt határozott meg. Ezzel összefüggésben az alkotmányossági vizsgálat tárgya az lehetett, hogy a jogalkotó a szabályozás megalkotása során érvényre juttatta-e az alkotmányos követelményeket. Ennek során az Alkotmánybíróság, figyelemmel az indítványozó érvelésére, elsőként azt vizsgálta, hogy a képviselőjelölt mentelmi jogának felfüggesztésére vonatkozó eljárási szabályok, és ezzel összefüggésben a bírói felfülvizsgálat lehetőségének hiánya sérti-e az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdését. Másodsorban pedig - jelen határozat indokolásának [76]-[90] bekezdéseiben - az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog állított sérelmét értékelte.” [3093/2018. (III. 26.) AB határozat; kiemelés tőlem]

44. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének, a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjognak a része a bírósághoz fordulás joga.¹⁴
45. Az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletek elzárják az indítványozót attól, hogy a kirendelt szakértő jogsértő magatartásából fakadó kártérítési jogát érvényesítse.
46. A kirendelt szakértő teljes polgári jogi felelőtlenségének nincs alapja és helye a magyar jogrendszerben.
47. A Ptk. lehetővé teszi a közhatalom gyakorlásával okozott kár érvényesítését. Ekként a Ptk. 6:548. §-a¹⁵ lehetővé teszi a közigazgatási jogkörben okozott kár érvényesítését, míg a Ptk. 6:549. § (1) és (2) bekezdései¹⁶ lehetővé teszik a bírósági, ügyészségi, közjegyzői és végrehajtói jogkörben okozott kár érvényesítését.
48. Sem a hatóságok, sem maga az állam, sem a bíróságok, sem az ügyészség, sem a közjegyzők, sem a végrehajtók nem élveznek felelőtlenséget a jogkörükben okozott károk alól.
49. A hatóságok károkozása tipikusan az eljárásaikhoz kapcsolódik. Az eljárásjogi szabályok megtartása nem mentesíti őket az alól, ha kárt okoznak. A károkozásból fakadó igényét a fél nem az adott eljárásbeli jogorvoslat során tudja érvényesíteni, hanem külön polgári perben.¹⁷

¹⁴ „[27] 1. Az Alkotmánybíróság először a Kvt. 110. § (6a) bekezdését vetette össze az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének részét képező bírósághoz fordulás jogával. Ennek vizsgálata során előbb elemezte a támadott rendelkezés jogrendszerbe illesztésének történetét és jelentését, majd áttekintette a hasonló jogkérdéseket felvető rendelkezésekre vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlatot, ezt követően kibontotta a bírósághoz fordulás jogának a tartalmát, végül összevetette e jogot a sérelmezett szabállyal.”

[17/2018. (X. 10.) AB határozat; kiemelés tőlem]

¹⁵ Ptk. 6:548. § [Felelősség közigazgatási jogkörben okozott kárért]

„(1) Közigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget akkor lehet megállapítani, ha a kárt közhatalom gyakorlásával vagy annak elmulasztásával okozták, és a kár rendes jogorvoslattal, továbbá közigazgatási perben nem volt elhárítható.

(2) Közigazgatási jogkörben okozott kárért a közhatalmat gyakorló jogi személy tartozik felelősséggel. Ha a közhatalmi jogkör gyakorlója nem jogi személy, a kárért az a jogi személyiséggel rendelkező közigazgatási szerv tartozik felelősséggel, amelynek keretében az eljáró közigazgatási szerv működik.”

¹⁶ Ptk. 6:549. § [Felelősség bírósági, ügyészségi, közjegyzői és végrehajtói jogkörben okozott kárért]

„(1) A bírósági és az ügyészségi jogkörben okozott kárért való felelősségre a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályait kell megfelelően alkalmazni, azzal, hogy a kárigényt bírósági jogkörben okozott kár esetén a bírósággal, ügyészségi jogkörben okozott kár esetén a Legfőbb Ügyészséggel szemben kell érvényesíteni. Ha az eljáró bíróság nem jogi személy, a kárigényt azzal a bírósággal szemben kell érvényesíteni, amelynek elnöke a nem jogi személy bíróság bírái tekintetében az általános munkáltatói jogkört gyakorolja. A kártérítési keresetnek előfeltétele a rendes jogorvoslat kimerítése.

(2) A közjegyzői és a végrehajtói jogkörben okozott kárért való felelősségre a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályait kell megfelelően alkalmazni. A kártérítési keresetnek előfeltétele a rendes jogorvoslat kimerítése.”

¹⁷ „Közigazgatási jogkörben okozott kár

[...]

A bírói gyakorlatban előforduló legfontosabb esetcsoportok közül említésre érdemes a Kúria 1/2014. PJE határozatával fenntartott, a Legfelsőbb Bíróság 4/2006. PJE határozatában kifejtett

50. Magán az államon az általános felelősségi alakzat szerint kérhető számon, ha jogalkotásával – az arra vonatkozó szabályok megszegésével – kárt okoz:

„[25] A jogellenesség a Ptk. 6:520. §-a értelmében külön bizonyítást nem igényel, a károkért való felelősség szempontjából ugyanis jogellenes minden olyan magatartás, amely károsodásra vezet, kivéve, ha a károkozó magatartás jogellenességét kizáró ok áll fenn. Jelen ügyben a törvényben taxatív meghatározott jogellenességet kizáró okok közül a Ptk. 6:520. § d) pontjában megjelölt körülmény fennállását kellett vizsgálnia a bíróságnak, azaz, hogy jogszabály által megengedett magatartásnak minősíthető-e a jogalkotással vagy az annak elmulasztásával történő károkozás.

[...]

[27] Mindez azt jelenti, hogy a jogalkotással történő károkozás jogellenességét kizárja, ha a jogalkotó szerv az Alaptörvényben biztosított jogalkotói hatáskörében eljárva, a Jat. szabályainak betartásával alkotja meg az adott jogszabályt.”

[BDT2018.3816.]

51. A bíróságokkal szembeni polgári jogi igény nem jelent újabb jogorvoslati eszközt a döntéssel szemben,¹⁸ de ez nem jelenti azt, hogy az eljárás során elkövetett károkozásból fakadó polgári jogi igényt ne lehetne velük szemben érvényesíteni.¹⁹

iránymutató álláspont, amely szerint a bűnjelként lefoglalt dolgok őrzése szorosan és el nem választható módon kapcsolódik a hatóság közhatalmi döntéséhez, a lefoglaláshoz. Így a nyomozó hatóság, az ügyészség és a bíróság a büntetőeljárás során bűnjelként lefoglalt dolgot közhatalmi tevékenysége részeként őrzi, kezeli, illetve gondoskodik őrzéséről. Az ennek során bekövetkezett kárért a közhatalmi jogkörben okozott kárfelelősség szabályai szerint felel. Közigazgatási jogkörben jár el az OEP az egészségügyi szolgáltató számára történő előírások körében (BDT2010. 2175.), a rendőrség a saját nyilvántartása alapján adott rendőri tájékoztatás során (BH1997. 294.), a rendőrség a tömegoszlátás alkalmával (2006. október 23-i események), amikor nem készített megfelelő külön biztosítási tervet és nem jelölt ki elvonulási útvonalat a távozó tömeg számára (BH2011. 12.), a közterület-felügyelő a közterületen álló gépjármű elszállítása esetén (BH2001. 527.), a közigazgatási szerv hallgatásakor vagy határozata végrehajtásának elmulasztásakor (BH1997. 225., BH2005. 430.).”

[Kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez, szerk.: Vékás Lajos / Gárdos Péter, Complex DVD Jogtár kiadvány, kommentár a Ptk. 6:548. §-ához]

¹⁸ „a) A Ptk. meghatározza, hogy bírósági, ügyészségi, közjegyzői és végrehajtói jogkörben okozott károk esetén milyen eltérésekkel kell a közigazgatási jogkörben okozott károkért való felelősség szabályait alkalmazni. A közhatalom e szerveivel szembeni kártérítési - és személyiségi jogi - perek az utóbbi években egészen rendkívüli módon megélnékültek, és továbbra is a növekedés tendenciája látható. A bíróságok ellen irányuló keresetek legnagyobb száma a kártérítés jogalapjaként a jogerős ítélet törvénysértő voltát jelöli meg, ezért a bíróságoknak előjáróban ki kellett mondani, hogy azokban az esetekben, amikor a fél bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényét a saját ügyében korábban hozott jogerős ítélet sérelmezett tartalmára alapítja, a kártérítési per bírósága nem állapíthatja meg a döntés jogellenességét (BDT2009. 1949.). Még egyértelműbb megfogalmazásban: az eljáró bírósággal szemben indított kártérítési per nem jelenthet újabb jogorvoslati fórumot a fél számára a kedvezőtlen döntést tartalmazó jogerős ítélet felülvizsgálatára. Kártérítés alapjául nem szolgálhat, ha a fél a jogerős ítéletet érdemben vagy eljárási szabálysértésre hivatkozva továbbra is vitatja (BDT2006. 1496.). Ez az egységes jogalkalmazási gyakorlat azon alapszik, hogy a bíróság döntése mindenre kötelező, beleértve a döntés alanyait és mindenki mást, köztük a kártérítési per bíróságát is. Így nyilvánvalóan alaptalan az a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény, amely a jogerős ítélet tartalmát jelöli meg a kereset jogalapjaként (BH1993. 32.).”

[Kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez, szerk.: Vékás Lajos / Gárdos Péter, Complex DVD Jogtár kiadvány, kommentár a Ptk. 6:548. §-ához]

¹⁹ „[14] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, döntésével az ítéletábla egyetértett, annak indokait azonban egyáltalán nem osztotta.

52. A közjegyzők felelnek azért, ha a közokiratot nem a vonatkozó jogszabályok szerint állítják ki, és ez kárt okoz:
„Az alperes kártérítési felelősségének elbírálásához a Legfelsőbb Bíróságnak azt a jogkérdést kellett eldöntenie, hogy a közokirat elkészítése során az alperesnek fennáll-e jogszabály által előírt kötelezettsége a személyi azonosítónak okirat alapján történő ellenőrzésére, vagy azt a közokiratban az érintett szóbeli közlése alapján is feltűntethette.
 [...]
 A kifejtett indokokból következően a jogalkalmazó alperes mulasztása súlyosan felróható és jogszabálysértő és ezáltal a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdés szerinti kártérítési felelősséget megalapozó volt abban a tekintetben, hogy az ügyfél szóbeli közlése alapján tüntette fel a hamisnak bizonyult személyi azonosítót az általa készített közokiratban. Ez a magatartás okozati összefüggésben áll az i. r. felperest ért kárral, amelynek mértéke azonos az átadott kölcsön összegével. A jogszabálynak megfelelő eljárás esetén az alperes az adott körülmények között nem készíthette volna el a perbeli szerződést és emiatt a kölcsön folyósítására nyilvánvalóan nem került volna sor.”
 [BH2009.270.]
53. Mindennek megfelelően, amennyiben a kirendelt szakértők felelőtlenségét kimondó bírói jogalkotás a jelen indítványra nem kerülne megsemmisítésre, a kirendelt szakértő lenne az egyetlen olyan személy Magyarországon, mely teljes körűen mentes lenne a polgári jogi felelősség alól.
54. Ez olyan indokolatlan privilégium lenne, mely – a szakértők számonkérhetőségének megszűnésével – alaptörvény-ellenes helyzetet teremtene.

IV.4. A kirendelt szakértők felelőtlenségének az európai jogrendszerekben nincs hagyománya

55. A képviselők immunitását az Alkotmánybíróság 34/2004. (IX. 28.) AB határozata az európai szabályozások fényében is vizsgálta.
56. A perben 2017/ápr/3-án nyújtottuk be a II.f.-ú bírósághoz azon beadványunkat, mely a kirendelt szakértők felelősségének európai szabályozását mutatja be.
57. A beadvány F/26 alatti mellékletét képezi Peter Jung azon, 2008. évi publikációja, mely összehasonlítja a rendes bíróságok előtt eljáró szakértők felelősségét a német, angol és francia jog alatt.

[15] *A felperes helyesen hivatkozott arra, hogy a Bszi. 2. § (1) bekezdése és 6. §-a nem jelentette akadályát annak, hogy a bírósági határozat tartalmával kapcsolatos kártérítési igényt érvényesítsen. Az Alkotmánybíróság több határozatában (pl. 778/D/2000. és 339/B/2003. AB határozatok) kifejtette: az 1959-es Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdése - így a lényegileg azzal azonos szabályokat tartalmazó 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:548. § (1) bekezdése és 6:549. § (1) bekezdése is - jogvédelmet biztosít arra az esetre, ha a jogerős döntésben meglévő hiba a bíróság működésével összefüggésben álló fogyatékoság eredménye. A Bszi., valamint az ítélethez fűződő jogerőhatás csupán azt nem teszi lehetővé, hogy az alapperben hozott határozat újra vitatható legyen, vagy azt a kártérítési keresetet elbíráló bíróság megváltoztassa. Nem képezi azonban akadályát annak, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényt elbíráló bíróság megállapítsa az alapperben hozott határozat jogellenességét, és a kártérítés együttes törvényi feltételeinek a teljesülése esetén az azzal okozott kár megtérítéséről határozzon.”*
 [BDT2017.3612]

58. Peter Jung publikációja alapján Németországban a jogalkotó a BGB 2002. július 19-i módosításával külön alakzatot adott a kirendelt szakértők felelősségének. A BGB ekkor beiktatott 839a szakasz (1) bekezdése a következőket rögzíti:
„Ha a bíróság által kirendelt szakértő szándékosan vagy súlyosan gondatlanul téves szakvéleményt nyújt be, felelős azért a kárért, amelyet az eljárás valamelyik fele ezen szakvéleményre alapított bírósági döntés következtében elszenvedett.”²⁰
59. Peter Jung szerint az új szabályozás alapján megállapítható a szakértő felelőssége, ha a bíróság döntése legalább részben a szakvéleményen alapul, és nincs kizárva, hogy a döntés a szakvélemény nélkül, vagy más tartalmú és eredményű szakvélemény alapján kevesebb hátrányt okozott volna az eljárás feleinek, vagy felének.
60. A cikk szerint a német bírói gyakorlat az esetek 90%-ában elfogadja a szakvéleményben foglaltakat, és kifejezetten arra alapozza döntését, ezért a szakvélemény, az ítélet és a kár közötti ok-okozati összefüggés megállapítása általában nem jelent problémát.
61. A szerző azt is megjegyzi, hogy az új szabályozás elmozdulást jelent a korábbi gyakorlathoz képest: már nem lehet szakértői felelősséget alapozni a BGB 823. § (1)-(2) bekezdéseire (melyek szerződésen kívüli kártérítési felelősséget szabályoznak)²¹ és az StGB 154. §-ára (mely a hamis tanúaszt szabályozza)²².
62. Ezzel az elmozdulással az új szabályozás egyrészt intézményesítette a kirendelt szakértők felelősségét, másrészt a szándékosság és a súlyos gondatlanság körére szűkítette. Ez utóbbi változással a szerző nem ért egyet: álláspontja szerint az általános alapelveknek megfelelően az egyszerű (enyhe) gondatlanságra is ki kellene terjednie a szakértő felelősségének, mivel ez ösztönözné a szakértőket különösen gondos és alapos szakvélemény elkészítésére.
63. A 2017/ápr/3-i beadványunkban foglaltak szerint Franciaországban a bíróság már egy 1965-ös határozatban megállapította²³, hogy erkölcstelen a vétkesen eljáró szakértőt a bírói immunitás mögé elbújtatni, mert szerepe alapvetően különbözik a bírótól (ő csupán szaktudása alapján becsléseket, következtetéseket és feltételezéseket hoz a bíró tudomására, és a lehető legnagyobb gondossággal előkészített szakvéleményével igyekszik az eljárást lezáró döntéshez hozzájárulni).

²⁰ „Erstattet ein vom Gericht ernannter Sachverständiger vorsätzlich oder grob fahrlässig ein unrichtiges Gutachten, so ist er zum Ersatz des Schadens verpflichtet, der einem Verfahrensbeteiligten durch eine gerichtliche Entscheidung entsteht, die auf diesem Gutachten beruht.” [saját fordítás]

²¹ „BGB § 823 Schadensersatzpflicht

(1) Wer vorsätzlich oder fahrlässig das Leben, den Körper, die Gesundheit, die Freiheit, das Eigentum oder ein sonstiges Recht eines anderen widerrechtlich verletzt, ist dem anderen zum Ersatz des daraus entstehenden Schadens verpflichtet.

(2) Die gleiche Verpflichtung trifft denjenigen, welcher gegen ein den Schutz eines anderen bezweckendes Gesetz verstößt. Ist nach dem Inhalt des Gesetzes ein Verstoß gegen dieses auch ohne Verschulden möglich, so tritt die Ersatzpflicht nur im Falle des Verschuldens ein.”

²² „StGB § 154 Meineid

(1) Wer vor Gericht oder vor einer anderen zur Abnahme von Eiden zuständigen Stelle falsch schwört, wird mit Freiheitsstrafe nicht unter einem Jahr bestraft.

(2) In minder schweren Fällen ist die Strafe Freiheitsstrafe von sechs Monaten bis zu fünf Jahren.”

²³ Cour de Paris v.30.3. 1965 J.C.P. 1966.II.14471

64. A jelentős európai jogrendszerek tehát nem tekintik felelőtlennek a kirendelt szakértőt,²⁴ így az európai jogfejlődés irányával is szembe menne, ha erre vonatkozó jogszabályi rendelkezés hiányában és az Alaptörvény alkotmányos követelményei mellett (bírószághoz fordulás joga) a magyar bíróságok mégis a kirendelt szakértő felelőtlenségére vonatkozó joggyakorlatot alakítanának ki.

Tisztelettel:

indítványozó
képv.

DR. PIGLER CSABA ügyvéd

---

²⁴ Szükséges megjegyezni, hogy míg a német és a francia jogrendszer lehetővé teszi, hogy a szakértővel szemben az ítélet hibájára hivatkozva és a hibából fakadó kár iránt indítsanak pert, az indítványozó a magyar bírósági joggyakorlatra tekintettel nem ezt tette keresetének tárgyává. Mivel a jelenlegi magyar bírósági joggyakorlat egy ilyen pert árnyékpernek tekintene, és a keresetlevelet elutasítaná, addig nincs akadálya annak, hogy érdemben elbírálásra kerüljön a szakértő felelőssége az eljárásért szedett díjjal összefüggésben, a kapcsolódó ítéleti döntés vitássá tétele és vizsgálata nélkül.

[Az indítványozó a 2015/nov/12-i keresetlevelének 12. pontjában és a fellebbezés 9-12. pontjaiban mutatta be azon joggyakorlatot [BH2012.90. és BH+ 2004.11.513. (F/24)], mely szerint nem lehet olyan árnyékper indítani, melyben a felperes egy ítélettel elbírált jogviszonyt kíván újra vitássá tenni, illetve olyan nem bizonyítható feltételezésre alapítja az új keresetét, hogy megnyerte volna a korábbi pert, ha a perben eljáró személy magatartása más lett volna.]

Mellékletek:

- I/1 – meghatalmazás
- I/2 – a Kúria Ítélete
- I/3 – a II.f.-ú Ítélet
- I/4 – az I.f.-ú Ítélet